

ΣΤΡΑΤΙΩΤΙΚΑΙ ΦΥΣΙΟΓΝΩΜΙΑΙ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΤΟΥ 1878

ΖΗΣΙΜΟΣ ΜΠΑΣΔΕΚΗΣ

ΑΠΟΣΤΟΛΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΙΔΟΥ

Συγγραφέως

Με την τελευταίαν επανάστασιν τοῦ Πηλίου ἐν ἔτει 1878 καὶ τὴν ἐπακολουθήσασαν ἀπελευθέρωσιν τῆς Θεσσαλίας, τερματίζεται ἡ ὡς ὄπλαρχηγῶν δράσις τῶν Μπασδέκων* Ὁ τελευταῖος ἐξ αὐτῶν ἀγωνιστῆς ὑπὲρ τῆς ἀνεξαρτησίας τῶν συμπατριωτῶν του ὑπῆρξε ὁ Ζήσιμος Μπασδέκης με ἔδραν τὴν Μακρυνίτσαν. Οὗτος υἱὸς τοῦ Δημητρίου Μπασδέκη, ἐπιλοχίου ἐν τῇ ὑπηρεσίᾳ τοῦ Βασιλέως Ὁθωνος, ἐσπούδασε νομικὰ ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ Ἀθηνῶν. Τοῦ πατρὸς του ὅμως ἐκλιπόντος ἐν τῇ ἐξασκήσει τῶν καθηκόντων του, ἐδέχθη νὰ ἀκολουθήσῃ τὸ στρατιωτικὸν στάδιον, ἐν τῷ ὁποίῳ μάλιστα προώδυσεν ἀρκετά, ἀφοῦ ἡ ἐπανάστασις τὸν ἤυρε Ταγματάρχην.

Εἶχομεν τὴν εὐτυχίαν νὰ γνωρίσωμεν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ ἐν ἔτει 1938, γηραιὸν ἀπόγονον τῆς ἠρωϊκῆς οἰκογενείας τῶν Μπασδέκων, τὴν ὀγδοηκοντούτιδα τότε Ἀσπασίαν, χήραν τοῦ Σπύρου Δὲ Κωστάντζα, υἱοῦ τοῦ κόμητος τῆς Βενετίας Λαυρεντίου Δὲ Κωστάντζα. Ἡ ὡς ἄνω σεβαστὴ κυρία, κόρη τῆς Εὐανθίας καὶ τοῦ Νικολάου Παραλίκα, ἐκ Μακρυνίτσης, ἦτο ἀνεψιὰ ἐκ μητρὸς τοῦ Καπετάν Ζήση Μπασδέκη. Παρ' ὄλην τὴν προκεχωρημένην ἡλικίαν τῆς, ἐνεθυμείτο αὐτὴ καλῶς τὰς περιπετείας τοῦ θείου της καὶ «τὰ βόλια ποὺ σφύριζαν» κατὰ τὰς περὶ τὴν Μακρυνίτσαν μάχας κατὰ τῶν Τούρκων. Ἐνεθυμείτο ἐπίσης τὸν Καπετάν Χρόνη, υἱὸν τοῦ Καπετάν Κυριάκου καὶ ἐξάδελφον τοῦ Καπετάν Γεώργη, ἀμφοτέρων τῆς αὐτῆς οἰγενείας τῶν Μπασδέκων, ὅστις, ὑπέργηρος τότε, μεθ' ὑπερηφανείας καὶ ἱκανοποιήσεως, ἔφερεν ἐπὶ τοῦ στήθους του τὸν ὑπὸ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερνήσεως ἀπονεμηθέντα αὐτῷ Σταυρὸν τοῦ ἀγῶνος. Παρὰ τῆς αὐτῆς γηραιᾶς κυρίας ἐπληροφορήθημεν καὶ ὅτι ὁ Στέργιος Μπασδέκης εἶχε δύο ἀδελφούς, τὸν Φίλιππον καὶ τὸν Δημήτριον, ἀμφοτέρους ἀτέκνους.

Εἰς τὴν αὐτὴν Ἀσπασίαν Δὲ Κωστάντζα ὀφείλομε καὶ τὸ κάτωθι λαϊκὸν ἄσμα, ἀναφερόμενον εἰς τὸν Καπετάν Ζήση Μπασδέκη.

Ἄιντε παιδιά μ', νὰ φύγωμε
νὰ πᾶμε στ'ν Καλαμπάκα
ἐκεῖ ποὺ εἶν' ὁ ἀρχηγὸς
ὁ καπετάν Μπασδέκης
πῶχει τὰ παλληκάρια τὰ καλὰ
κι' ὅλα τ' ἀντρειωμένα
βαστοῦν ντουφέκια σισιπᾶ,
ντουφέκια καρυοφίλια,
σκοτώνουν τούρκ' ἀμέτρητους,
πασάδες, μπουλμπασάδες.
Κι' ἓνας μικρὸς μπουλούμπασης
δὲν θέλει νὰ προσκυνήσῃ,
— Προσκύνα, βρὲ μπουλούμπαση,
τὸν καπετάν Μπασδέκη,
νὰ σοῦ χαρίσῃ τὴ ζωὴ

ΖΗΣΙΜΟΣ ΜΠΑΣΔΕΚΗΣ

νὰ πᾶς στὴν κόκκινη μηλιά
νὰ ἴδῃς τὴ γυναῖκα σου,
νὰ ἴδῃς καὶ τὰ παιδιά σου.

Τῶν πρώτων ἐννέα στίχων ὑπάρχει καὶ ἡ ἀκόλουθος παραλλαγή:

— Ὡρα καλή, Χάρβατ Πασᾶ
— Καλῶς τὸν ἀρχηγό μας
Ψῆστε καφέ τὸν ἀρχηγό,
κι' ἓνα μακρὸ τσιμπούκι
γιὰ νὰ μᾶς πῆ τὰ πάθια του
καὶ τὴν παλληκαριά του,
— Ἐξῆντα ἀντάρτες εἴμαστε
Στὸ Σαρακ'νὸ ἐπάνω
σκοτώνταν τούρκ' ἀμέτρητους
(Τὰ λοιπὰ ὡς ἀνωτέρω)

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΜΠΑΡΔΑΣ

Ἐγεννήθη εἰς τὸ Μαλακάσιον τῶν Τρικάλων. Ὑπῆρξεν ἐφεδρος ἀξιωματικὸς καὶ μετέσχε τῶν πολέμων 1912-13 ἀγωνισθεὶς μὲ ἐνθουσιασμόν καὶ ἐπιδείξας ἀπαράμιλλον γενναιότητα. Διετέλεσεν ὠσαύτως σύμβουλος τῆς στρατιωτικῆς δικαιοσύνης, ἐξελέγη δὲ ἀκόμη καὶ βουλευτὴς τοῦ Νομοῦ Ἰωαννίνων. Ὑπηρετήσε εἰς τὸν δικαστικὸν κλάδον καὶ εὐδοκίμως ὡς δικηγόρος εἰς Ἰωάννινα.

Πεζικὸν διερχόμενον τὴν γέφυραν τοῦ Ἀλκαζάρ. Νοέμβριος 1910

ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΤΟΥΛΑΣ

Ἐγεννήθη εἰς Καρδίτσαν τὴν 28^{ην} Ἰουλίου 1906. Ἀπόγονος γενεᾶς πολεμιστῶν, πολιτικῶν, μαχητῶν, κληρονόμος εὐγενικοῦ αἵματος καὶ ἐκ μητρὸς, γόνος τῆς παλαιᾶς ἀρχοντικῆς Ἀγραφιώτικης οἰκογενείας τῶν Ἀλεξανδρῶν. Ὑπῆρξεν ὁ πρῶτος Ἀξιωματικὸς, ὁ ὁποῖος συνελήφθη ὑπὸ τῶν στρατευμάτων τῆς κατοχῆς Ὀμηρος, καὶ ἐμαρτύρησε μεταξὺ τῶν πρώτων διὰ τὰ ἰδανικά τῆς πατρίδος μας.

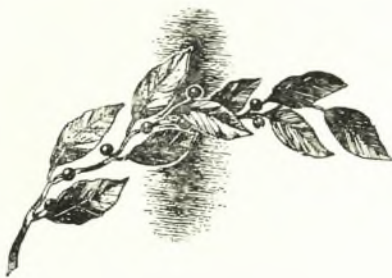
Δάρισα: Ἀνάπαυσις μετὰ τὰ γυμνάσια εἰς Κοζακλάρ.

ΝΙΚΟΛΑΟΣ ΠΑΠΑΓΙΑΝΝΟΥ

Ἐξ Ἄλμυρου Μαγνησίας, ἀντιστράτηγος ἑ. ἁ. Μετὰ τὰς ἐγκυκλίους τοῦ σπουδᾶς, ἠκολούθησε τὸ στρατιωτικὸν στάδιον ἐνθα ὑπῆρτεν εὐδοκίματα, ἀνελθὼν μέχρι τοῦ βαθμοῦ τοῦ ἀντιστρατήγου, μὲ τὸν ὅποιον καὶ ἀπεστρατεύθη. Διετέλεσεν ὑποστράτηγος βοηθὸς Διοικητοῦ Στρατηγείου ΝΑΤΟ Σμύρνης καὶ ἐν συνεχείᾳ ὑπῆρτεν ὡς βοηθὸς Ἀρχηγοῦ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιτελείου Στρατοῦ.

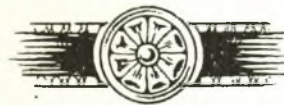
ΜΙΧΑΗΛ ΤΣΙΠΑΣ

Κατάγεται ἐκ Τρικάλων. Νεώτατος κατετάχθη εἰς τὰς τάξεις τῆς Βασιλικῆς Χωροφυλακῆς. Στρατηγὸς ἑ. ἁ. Διετέλεσεν Ἀνώτερος Διοικητὴς Σχολῆς Χωροφυλακῆς Ἀθηνῶν, Γενικὸς Ἐπόπτης μεταβατικῶν ἀποσπασμάτων Θεσσαλίας καὶ Δυτικῆς Μακεδονίας. Διεκρίθη διὰ τὸ ἦθος τὴν φιλοπατρίαν ὡς καὶ τὴν προσήλωσίν του εἰς τὸ καθήκον, τιμηθεὶς καὶ ἐκτιμώμενος ὑπὸ πάντων.

Καλαμπάνα: Γυμνάσια 3ου Πεζικοῦ Τάγματος 1910.

Τὰς παραμονὰς τῶν Βαλκανικῶν πολέμων, ὅταν ὁ Ἑλληνισμὸς ὤνειρεύετο τὴν ἐξόρμησίν του διὰ τὴν πραγμάτωσιν τοῦ προαιωνίου πόθου τῆς ἀπολυτρώσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῶν ὑπὸ τουρκικὴν δεσποτείαν τελούντων ἀδελφῶν, ἢ Θεσσαλία—βάσις τῆς ἔθνικῆς ἐκκινήσεως—κατέστη χῶρος ποικίλων προετοιμασιῶν, τόπος συγκεντρώσεως στρατιωτικῶν μονάδων καὶ πολεμοφοδίων. Παρουσία τοῦ τότε διαδόχου ἀρχιστρατήγου Κωνσταντίνου καὶ τῶν πριγκίπων ἐτελέσθησαν μεγάλα γυμνάσια πλησίον τῶν τουρκικῶν συνόρων. Ὁ θρίαμβος προοιωνίζετο ἀσφαλῆς.

ΑΡΓΥΡΗΣ ΠΑΠΑΡΓΥΡΗΣ

Ἐξ Ἑλληνοπόργου Καρδίτσης, Εἰσελθὼν εἰς τὸ Ἀστυνομικὸν Σῶμα, διετέλεσεν ἀστυνόμος καταδιώξεως Προῦσσης (1921-1922), Διευθυντὴς Ἀστυνομίας Θεσσαλονίκης, Διοικητὴς τῆς Σχολῆς Χωροφυλακῆς Διοικητῆς τοῦ Συντάγματος Μακρυγιάννη, Ἀρχηγὸς τῆς Χωροφυλακῆς κατὰ τὰ δεκεμβριανὰ καὶ Ἀρχηγὸς τοῦ Πυροσβεστικοῦ Σώματος. Ἡ ἔθνικὴ του δρᾶσις εἶναι ἀξιόλογος καὶ τιμητικὴ.

